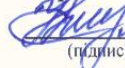

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Публічного управління та підприємництва» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Н. І. Черевична
(ініціали та прізвище)

« 31 » вересня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фандрейзинг

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Експертиза товарів та послуг
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Купріянова В.С., доцент, к.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Публічного управління та підприємництва (№ 601)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

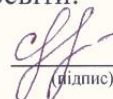
Д.М. Здерж. упр.
(науковий ступінь та вчене звання)
проф.

(підпис)

В.Г. Ковалевчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Студентка урлч 635-ПЧ

(підпис)

О.В. Криворогова
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Купріянова Валентина Сергіївна, к.е.н,
доцент. З 2000 року викладає в
університеті наступні дисципліни:

- економіка ІТ-проектів;
- економіка стартап-проектів;
- державна молодіжна політика;
- національна економіка.

Напрями наукових досліджень:
економіко-теоретичні та соціально-
економічні аспекти господарського
механізму, державна підтримка
розвитку вітчизняних
високотехнологічних галузей.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 40 годин,
самостійної роботи здобувачів – 80 годин.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна
робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий)
контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – загальні
та фахові знання, отримані на першому рівні вищої освіти (Економіка
підприємства; Фінанси; Підприємництво; Інформаційні системи та технології за
фаховим спрямуванням).

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Цифрові
платформи в управлінській діяльності; Стратегічне управління та розвиток
бізнесу.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у здобувачів освіти системи знань з теорії та практики процесу залучення ресурсів на реалізацію проектів.

Завдання: створення умов ефективного фандрайзингу; вивчення фандрайзингових інструментів залучення ресурсів на реалізацію проектів; надання практичних рекомендацій щодо їх планування та розробки.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності:**

загальні:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

спеціальні (фахові):

- здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній, та/або біржовій діяльності.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачами будуть досягнуті наступні **результати навчання:**

- застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;
- впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1

Теоретичні та організаційні основи фандрайзингу

Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття за темою 1.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Сутність, принципи та основні поняття фандрайзинг. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять. Основи фандрайзингу: принципи, завдання, напрямки діяльності. Донори та способи взаємодії з ними. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.

Стан та основні напрямки діяльності волонтерського руху в світі. Волонтерство та його роль в Україні.

Опрацювання матеріалу лекції. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття за темою 2.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Історія розвитку благодійності та фандрайзингу в Україні. Зарубіжний досвід та місце фандрайзингу в країнах світу. Використання та роль ІТ-технологій та PR-технологій в фандрайзингу. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.*

Дослідження переліку мотивацій донорства Роберта Хартсука та його практичне використання для України. Роль та місце фандрайзингу у сучасному світі.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 години.*
- *Практичне заняття за темою 3.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Нормативно-правові основи фандрайзингу. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій. Види ресурсів, додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності та можливі форми підтримки. Інструменти фандрайзингу.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.*

Форми підтримки проектів в Україні та їх особливості. Закордонні інструменти фандрайзингу які можна і доцільно застосовувати в Україні.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 4. Фонди та гранти.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття за темою 4.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку. Сутність поняття «грант» та класифікація грантів. Грантодавчі установи. Інформаційні джерела на пошук грантів та особливості роботи з ними.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.

Особливості діяльності зарубіжних фондів. Умови отримання грантів за кордоном. Практика співпраці закордонних фондів в Україні.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 година*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2

Практичні аспекти фандрайзингової діяльності

Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

- *Практичне заняття за темою 5.*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Основні етапи фандрайзингової діяльності. Модель планування фандрайзингу.

Визначення проблем і потреб проекту та шляхів їх розв'язання. Формулювання мети та завдань проекту. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів. Логічна схема проекту, план проекту та інструменти його оцінки.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.

Curriculum vitae: сутність та загальна характеристика. Кадрове забезпечення фандрайзингової діяльності.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Вибір стратегії та звернення.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття за темою 6.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Вироблення стратегії фандрайзингу. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. Основні складові спонсорського пакету. Звернення до донора.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.

Мотиваційні спонукання людей на благодійність. Особливі заходи як форми фандрайзингу.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 години.*
- *Практичне заняття за темою 7.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Особливості складання бюджету проекту. Види звітності. Результат фандрайзингової компанії. Подяка та її види. Заходи направлені на подяку донору. Моніторинг та оцінювання.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.

Принципи написання автобіографії. Особливості розробки окремих елементів типової повної заявки. Фінансування навчання як перспектива здобуття освіти закордоном.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 8. Основні методики роботи фандрайзера.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 години.*
- *Практичне заняття за темою 8.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Менеджмент орієнтований на результат. Корпоративний фандрайзинг. Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. Приватні пожертви. Методика роботи з бізнес-структурами.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 години.

Спільні та відмінні риси між методиками фандрайзингу різних категорій донорів. Вітчизняні та зарубіжні практики застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 година*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Контрольна робота / Індивідуальні завдання

Контрольна робота передбачена навчальним планом і передбачає написання та презентацію студентом творчої роботи, спрямованої на розкриття 3 питань з наведеного нижче переліку. Вибір питань студент узгоджує з викладачем на початку семестру. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і практичних занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування студентом питань відповідно до обраної тематики. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації. У якості творчої (контрольної) роботи може бути написання та публікація тез доповідей відповідного спрямування на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях.

Контрольна робота повинна бути підготовлена студентом індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час її захисту та відповідей на поставлені запитання.

Контрольна робота має висвітлювати:

- основні теоретичні положення за обраною темою;
- практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;
- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;
- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Контрольна робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5,

поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш контрольної роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; питання роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання контрольної роботи. За титульним аркушем слідує план контрольної роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг контрольної роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок. Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. M] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а M – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в контрольній роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У контрольній роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

Перелік питань для виконання контрольної роботи

1. Спільні та відмінні риси між методиками фандрайзингу різних категорій донорів.
2. Соціальне інвестування як форма участі бізнес-структур у благодійній діяльності України.
3. Підготовка та проведення фандрайзингової кампанії.
4. Особливі заходи як форми фандрайзингу.
5. Бюджет проекту: особливості складання та основні вимоги.
6. Роль, значення та загальні вимоги до змісту аплікаційних форм.
7. Визначення пріоритетних напрямків розвитку фандрайзингу в Україні.
8. Кадрове забезпечення фандрайзингової діяльності.
9. Сутність та особливості використання методики оцінки проекту за критеріями.
10. Креативні технології планування.
11. Філантропія, меценатство та спонсорство як джерела додаткових ресурсів в Україні.
12. Роль стратегічного планування в фандрайзинговій діяльності.
13. Аналітичні методи планування. Ситуаційний і маркетинговий аналіз.
14. Проблеми та перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.
15. Умови отримання грантів за кордоном.
16. Законодавча база благодійної та фандрайзингової діяльності у закордонних країнах.
17. Аналіз нормативно-правового забезпечення благодійної діяльності в Україні.
18. Державне регулювання благодійності України.

19. Роль та місце фандрайзингу у сучасному світі.
20. Історія розвитку благодійної та фандрайзингової діяльності у закордонних країнах.
21. Фонд Дж. Сороса.
22. Видатні меценати та спонсори України. Загальний огляд сьогодення.
23. Стан та основні напрямки діяльності волонтерського руху в світі.
24. Волонтерство та його роль в Україні.
25. Дослідження переліку мотивацій донорства Роберта Хартсука та його практичне використання для України.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	4	0... 4
Виконання і захист практичних робіт	0... 4	4	0... 16
Модульний контроль	0...18	1	0...18
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	8	0... 8
Виконання і захист практичних робіт	0...4	4	0...16
Модульний контроль	0...18	1	0...18
Контрольна робота	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для заліку складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо знати групи основних ознак адміністративного процесу в органах публічного управління в площині внутрішньої (закритої ззовні) діяльності органів публічної влади; вміти проводити аналіз нормативно-правового забезпечення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо сучасних механізмів управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні, вміти виміряти продуктивність, результативність та ефективність публічного адміністрування виконувати діагностику розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень, мати уявлення про шляхи вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

– самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu>
- Сайт кафедри k601@khai.edu
- Електронний каталог науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського "ХАІ". - Режим доступу: <https://library.khai.edu/catalog>
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> – сайт Верховної Ради України
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> – сайт Верховної Ради України
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text> – сайт Верховної Ради України
- Всі гранти. Офіційний сайт ресурсного центру Еурт [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://gurt.org.ua/news/grants/>.

12. Рекомендована література

Базова

1. Чернявська О.В., Соколова А.М. Фандрайзинг: навч. посіб. / О.В.Чернявська, А.М.Соколова – 2-ге вид., з доопрац. та допов. – К.: Алерта, 2015. – 272 с.
2. Куц С. Фандрайзинг АВС : посібник для початківців / С. Куц. - К. : Центр філантропії, 2008. - 92 с.
3. Фандрайзинг: навч. посіб.- Центральнотукраїнський регіональний навчальний центр. Партнерство громад фундація «Україна- США» (USAID) - 2003 - 95 с.
4. Шнирков О. І. Фандрайзинг: основні особливості та форми: метод. посіб. / О. І. Шнирков, І. О. Мінгазутдінов. - 1-ше вид. - К.: Гн-т міжнар. відн. КНУ ім. Т. Шевченка, 2000. - 50 с.

Допоміжна

1. Бабій О.Я. Фандрайзинг для новачків: з чого почати отримувати гранти для своєї громади. Фактор. 2017. №5. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2017/may/issue-5/article-27472.html>
2. Бабій О.Я. Посібник з фандрайзингу для бізнес-об'єднань: посібник / О.Я. Бабій – Київ: 2017 – 168 с.
3. Брайсон Джон М. Стратегічне планування для державних і неприбуткових організацій : Пер. з англ / Джон М. Брайсон. - Львів : Літопис, 2004. - 352 с.

4. Веб-сайти неприбуткових організацій України. Офіційний сайт Ваш Гурт [Електронний ресурс]. - Режим доступу : berd.net.ua
5. Воронянська А. П. Управління проектами [Електронний ресурс]: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / А. П. Воронянська. - Полтава : ПУЕТ, 2010.
6. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
7. Дзуліт З. П., Стасів Н. В., Моторнюк У. І. Джерела фінансування фандрайзингу та пріоритетні напрями його реалізації в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2018. № 899. С. 85-90.
8. Боднарчук І. Фандрайзинг як система пошуку джерел фінансування для громадських організацій: український та зарубіжний досвід. URL: <https://naub.ua.edu.ua/2014/fandrajzynh-yak-systema-poshuku-dzherel-finansuvannyadlya-hromadskyh-orhanizatsij-ukrajinskyj-ta-zarubizhnyj-dosvid/>
9. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері: метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / В.В. Белявцева та ін.; за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с.